

Szerződés a Magyar Köztársaság és Románia között a megértésről, az együttműködésről és a jószomszédságról

A Magyar Köztársaság és Románia - meggyőződve arról, hogy a két ország közötti jószomszédság, a kölcsönös tisztelet és az együttműködés megfelel Magyarországnak és Romániának alapvető érdekeinek;

- megerősítve az emberi jogok, az alapvető szabadságjogok, a demokrácia, a humanizmus és a jogállamiság iránti elkötelezettségüket és kifejezve azon meggyőződésüket, hogy azok érvényesítése és tartalmi gazdagítása a szabadság, az igazságosság és a béke alapját képezi;

- áthatva attól a közös törekvéstől, hogy Európa valamennyi állam és nép javára a béke, a biztonság és az együttműködés egységes kontinensévé váljon és eltökélten arra, hogy olyan kapcsolatok fejlesztéséért tevékenykedjenek, melyek lehetővé teszik e célok megvalósítását;

- elismerve, hogy a nemzeti kisebbségek azon állam társadalmának integráns részét képezik, ahol élnek, továbbá tekintetbe véve, hogy védelmük az emberi jogok nemzetközi védelmének részét képezi és mint ilyen, a nemzetközi együttműködés tárgya, valamint hogy az ezen a területen való együttműködésük normalizálása fontos hozzájárulást jelent a stabilitáshoz és megértéshez Európában, valamint a demokrácia országaikban való erősítéséhez és az európai és euroatlanti struktúrákba való integrálódásukhoz;

- megerősítve elkötelezettségüket, hogy az Egyesült Nemzetek Alapokmányában, a Helsinkii Záróokmányban, az Új Európáról szóló Párizsi Chartában, valamint az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet egyéb dokumentumaiban foglalt célok és elvek megvalósításáért tevékenykednek;

- meggyőződve arról, hogy az Európában és a két országban bekövetkezett visszafordíthatatlan változások új távlatokat nyitnak kétoldalú kapcsolataikban;

a következőkben állapodtak meg:

1. cikk

(1) A Magyar Köztársaság és Románia (a továbbiakban: "a Szerződő Felek") kapcsolataikat a bizalomra, az együttműködésre és a kölcsönös tiszteletre alapozzák.

(2) A Szerződő Felek kölcsönös kapcsolataikban, ugyanúgy, mint más államokkal fennálló kapcsolataikban, tiszteletben tartják az Egyesült Nemzetek Alapokmányában, a Helsinkii Záróokmányban, az Új Európáról szóló Párizsi Chartában és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet más dokumentumaiban foglalt elveket, illetőleg a nemzetközi jog egyéb általánosan elfogadott elveit és normáit.

2. cikk

(1) A Szerződő Felek azon munkálkodnak, hogy Európa egésze békés, az államok demokratikus és a jog felsőbbbségén alapuló közösségévé váljon, és hozzájárulnak e térség

biztonságának megőrzéséhez és megszilárdításához, az együttműködésen alapuló béke és biztonság garantálásához, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet keretében vállalt kötelezettségeknek megfelelően.

(2) A Szerződő Felek az európai béke és biztonság megszilárdítása érdekében támogatják az európai fegyveres erők és fegyverzetek korlátozását és csökkentését célzó folyamatok továbbvitelét a védelmi szükségleteknek megfelelő szintig. Támogatják továbbá új bizalomerősítő és biztonságnövelő intézkedések kidolgozását, és arra törekednek, hogy kétoldalú kapcsolataik keretében is hasonló jellegű lépéseket tegyenek.

3. cikk

(1) A Szerződő Felek megerősítik, hogy kölcsönös kapcsolatukban tartózkodnak a másik Szerződő Fél területi integritása vagy politikai függetlensége ellen irányuló erőszakkal való fenyegetéstől vagy annak alkalmazásától, valamint bármely más, az Egyesült Nemzetek céljaival és a Helsinkii Záróokmány elveivel összeegyeztethetetlen cselekedetektől. Úgyszintén tartózkodnak az ilyen akciók támogatásától és harmadik fél számára sem teszik lehetővé, hogy területüket a másik Szerződő Fél elleni hasonló cselekmények elkövetésére felhasználja.

(2) A Szerződő Felek a közöttük felmerülő vitás kérdéseket kizárólag békés eszközökkel oldják meg.

4. cikk

A Szerződő Felek a nemzetközi jog elveivel és normáival, valamint a Helsinkii Záróokmány alapelveivel összhangban megerősítik, hogy tiszteletben tartják közös határuk sérthetlenségét és a másik Fél területi integritását. Úgyszintén megerősítik, hogy egymással szemben területi követelésük nincsen és ilyet a jövőben sem támasztanak.

5. cikk

(1) A Szerződő Felek e Szerződés céljainak megvalósítása érdekében a kölcsönös érdeklődésre számot tartó minden területen megteremtik az együttműködés megfelelő kereteit.

(2) A Szerződő Felek e Szerződés végrehajtásában kiemelt helyet biztosítanak a törvényhozó és végrehajtó szervek együttműködésének és kapcsolatai bővítésének.

(3) Különböző szinteken rendszeres eszmecserét folytatnak annak érdekében, hogy biztosítsák kétoldalú kapcsolataik további fejlesztését és elmélyítését, valamint a nemzetközi kérdésekre vonatkozó nézeteik kölcsönös megismerését. Ennek során évente legalább egyszer sor kerül a miniszterelnökök találkozására, és a külügyminiszterek is évente legalább egy alkalommal áttekintik e Szerződés végrehajtását.

(4) A különböző egyéb minisztériumok és központi szervek vezetőinek rendszeres találkozásáról a közöttük kötendő megállapodások rendelkeznek.

6. cikk

(1) A Szerződő Felek támogatják az európai együttműködési mechanizmusok továbbfejlesztését és következetes alkalmazását annak érdekében, hogy a térség békéjének és biztonságának megőrzéséhez és megszilárdításához ezzel is aktívan hozzájáruljanak.

(2) Ha a Szerződő Felek egyikének véleménye szerint olyan helyzet állna elő, amely veszélyeztetheti a nemzetközi békét és biztonságot, avagy saját legfontosabb biztonsági érdekeit, úgy ez a Szerződő Fél javasolhatja a másik Szerződő Félnek, hogy közösen vizsgálják meg a feszültség enyhítése vagy a kialakult helyzet felszámolása érdekében teendő lépéseket, figyelembe véve az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt, valamint az európai együttműködés keretében rendelkezésre álló elveket és mechanizmusokat.

(3) A Szerződő Felek különböző szinteken rendszeres konzultációkat folytatnak a biztonság és a védelem kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdéseiről. Bármelyikük kérésére tájékoztatják egymást a biztonságra és leszerelésre vonatkozó azon nemzetközi kötelezettségeik teljesítéséről, amelyek olyan dokumentumokon alapulnak, melyeknek mindkét fél részese.

(4) A két Szerződő Fél katonai intézményei közötti együttműködés külön megállapodás alapján valósul meg.

7. cikk

(1) A Szerződő Felek bővítik kapcsolataikat és együttműködésüket a nemzetközi szervezetekben, beleértve a regionális és szubregionális szervezeteket. Kölcsönösen támogatják egymás integrációs erőfeszítéseit az Európai Unióba, a NATO-ba és a Nyugat-Európai Unióba.

(2) A Szerződő Felek más érdekelt európai országokkal egyetértésben együttműködnek regionális és szubregionális projektek és egyéb együttműködési formák megvalósításában, hogy elősegítsék a gazdasági, ipari, mezőgazdasági, ökológiai, szállítási, hírközlési és egyéb közös érdeklődésre számot tartó területeken az azokban részt vevő országok fejlődésének gyorsítását. Bátorítják a közvetlenül érdekelteltek részvételét ezen együttműködési formák és projektek megvalósításában, összhangban a Szerződő Felek belső jogszabályaival.

8. cikk

(1) A Szerződő Felek a nemzetközi kereskedelmi gyakorlat és normák alapján fejlesztik gazdasági együttműködésüket és kölcsönösen előnyös kereskedelmüket a gazdasági élet minden területén.

(2) E célból belső jogszabályaikkal és egyéb nemzetközi kötelezettségeikkel összhangban ösztönzik a két állam gazdasági alanyai közötti közvetlen kapcsolatokat és együttműködést, valamint azon munkálkodnak, hogy előnyös feltételeket biztosítsanak mindkét Szerződő Fél természetes és jogi személyei számára, hogy a másik Szerződő Fél területén vállalkozói, kereskedelmi és más gazdasági tevékenységet fejthessenek ki.

(3) A Szerződő Felek ugyancsak bátorítják és elősegítik a kölcsönös tőkebefektetéseket és szavatolják azok védelmét.

(4) A Szerződő Felek kiemelt figyelmet fordítanak az országos és egymáshoz kapcsolódó infrastruktúráik, beleértve az energiarendszereik, közlekedési és távközlési hálózataik összehangolt, a nemzetközi szabványoknak megfelelő fejlesztésében való együttműködésre.

9. cikk

(1) A Szerződő Felek támogatják a kölcsönösen előnyös és hatékony együttműködést az alap- és alkalmazott kutatások területén, különös tekintettel a modern technikára és technológiára.

(2) A Szerződő Felek bátorítják a két ország tudósainak és kutatóinak közvetlen kapcsolatait és közös kezdeményezéseit, a tudományos kutatóintézetek, valamint az ezen a területen működő könyvtárak és más intézmények együttműködését.

10. cikk

(1) A Szerződő Felek kétoldalú, szubregionális vagy regionális szinten együttműködnek a területüket érintő szennyezés megelőzése, csökkentése és kiküszöbölése, valamint ökológiai biztonságuk feltételeinek javítása érdekében.

(2) Környezeti katasztrófa vagy ilyen következményekkel fenyegető baleset vagy annak veszélye esetén a kialakult helyzetről és a foganatosított rendkívüli intézkedésekről a Szerződő Felek haladéktalanul tájékoztatják egymást.

11. cikk

(1) A Szerződő Felek kiterjesztik együttműködésüket egymás között és más Duna menti államokkal, szem előtt tartva a dunai hajózás fejlesztését, a parti államok együttműködését minden közös érdeklődésre számot tartó területen, továbbá a Duna szennyeződésének megakadályozását, csökkentését és ellenőrzését.

(2) A Szerződő Felek együttműködnek továbbá a határvizekkel kapcsolatos, a két ország közös érdeklődésére számot tartó kérdésekben, azon két- és többoldalú szerződések alapján, amelyeknek a Szerződő Felek részesei vagy részesei lesznek.

12. cikk

(1) A Szerződő Felek fejlesztik együttműködésüket a kultúra, a tudomány és az oktatás területén.

(2) A Szerződő Felek támogatják a kulturális cserék fejlesztését a két ország intézményei, alkotószövetségei, nem kormányzati szervezetei és társulásai, továbbá természetes személyei között, és e célból kormányközi és tárcaközi megállapodásokat és munkaterveket kötnek.

(3) A Szerződő Felek fejlesztik és támogatják az együttműködést közvetlen megállapodások alapján is a két ország egyetemei, más oktatási intézményei és tudományos kutatóintézetei és központjai között, valamint tanulók, diákok, oktatók és tudományos kutatók cseréjét. Nagy fontosságot tulajdonítanak a szakemberek oktatása és továbbképzése terén való együttműködésnek, és kijelentik, hogy készek annak bővítésére és elmélyítésére.

(4) A Szerződő Felek bátorítják a közvetlen együttműködést és cserét a levéltárak, könyvtárak és múzeumok között, valamint biztosítják a másik ország kutatói és más személyei részére az ezekben az intézményekben található forrásanyagok hozzáférhetőségét, az adott országban érvényes belső rendelkezésekkel összhangban.

(5) A Szerződő Felek megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy a két ország illetékes hatóságai megvizsgálják a diplomák elismerésének kérdését megfelelő megállapodás megkötése céljából e területen.

(6) Mindkét Szerződő Fél bátorítja a másik ország nyelvének oktatását az egyetemeken, iskolákban és más intézményekben, s e célból támogatást nyújtanak a tanárok képzéséhez és az oktatás megszervezéséhez.

(7) A Szerződő Felek támogatják kulturális központjaik tevékenységét és teljes mértékben kihasználják azokat a lehetőségeket, amelyeket ezen központok nyújtanak a kölcsönös kulturális cserék fejlesztésére, összhangban a vonatkozó kétoldalú megállapodással.

(8) Az ebben a cikkben megállapított célok megvalósítása, valamint a kétoldalú együttműködés intézményes kereteinek fejlesztése érdekében a Szerződő Felek azon munkálkodnak, hogy a kultúra, az oktatás és a tudomány területére vonatkozó együttműködésről új egyezményt, valamint megfelelő más megállapodásokat kössenek.

13. cikk

(1) A Szerződő Felek együttműködnek kulturális örökségük megőrzése és a két nép számára történő kölcsönös megismertetése érdekében.

(2) A Szerződő Felek azon munkálkodnak, hogy védelmezzék a területükön található azon történelmi és kulturális emlékműveket, emlékhelyeket, írásos és tárgyi emlékeket, amelyek a másik Szerződő Fél történelmét és kultúráját idézik fel és támogatják ezek megőrzését, valamint belső jogszabályaikkal összhangban megkönnyítik ezek hozzáférhetőségét.

14. cikk

A Szerződő Felek elősegítik az országaik eltérő etnikai, vallási, kulturális és nyelvi eredetű állampolgárai közötti tolerancia és megértés légkörét. Elítélik az idegengyűlölet, a faji, etnikai és vallási alapú gyűlölet, diszkrimináció és előítéletek mindenfajta megnyilvánulását, és hatékony intézkedéseket tesznek ezek bármiféle megnyilvánulásának megelőzésére.

15. cikk

(1) a) A Szerződő Felek vállalják, hogy a területükön élő nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogainak és kötelezettségeinek szabályozása során az Európa Tanácsnak a nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezményét alkalmazzák, hacsak belső jogrendjük nem tartalmaz a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek vonatkozásában kedvezőbb rendelkezéseket.

b) A fenti bekezdésben foglaltakat nem érintve, a Szerződő Felek a magyarországi román kisebbség, valamint a romániai magyar kisebbség etnikai, kulturális, nyelvi és vallási identitásának védelme és fejlesztése céljából jogi kötelezettségként alkalmazzák az ezen

személyek jogait meghatározó előírásokat, úgy, ahogy azokat az Egyesült Nemzetek Szervezete, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet és az Európa Tanács vonatkozó, a jelen Szerződés Mellékletében felsorolt dokumentumai tartalmazzák.

(2) A Szerződő Felek ennek megfelelően megerősítik, hogy az előző bekezdésben említett személyeknek egyénileg vagy csoportjuk más tagjaival együtt gyakorolva joguk van etnikai, kulturális, nyelvi és vallási identitásuk szabad kifejezésére, megőrzésére, fejlesztésére. Ennek megfelelően joguk van saját oktatási, kulturális, vallási intézmények, szervezetek, egyesületek létrehozásához és fenntartásához, amelyek önkéntes pénzügyi és egyéb hozzájárulásért, valamint köztámogatásért folyamodhatnak a belső jogszabályokkal összhangban.

(3) A Szerződő Felek tiszteletben tartják a romániai magyar és a magyarországi román kisebbséghez tartozó személyek azon jogát, hogy anyanyelvüket szabadon használhassák a magánéletben és a nyilvánosság előtt, szóban és írásban egyaránt. Megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy ezek a személyek anyanyelvüket megtanulhassák és megfelelő lehetőségük legyen ezen a nyelven képzésben részesülni az állami oktatás keretei között minden szinten és formában, szükségleteiknek megfelelően. A Szerződő Felek biztosítani fogják azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik az anyanyelv használatát is a helyi közigazgatási és bírói hatóságokkal való kapcsolataikban, összhangban a belső jogszabályokkal és a két Fél által aláírt nemzetközi kötelezettségekkel. E személyeknek joguk van arra, hogy vezeték- és keresztnévüket anyanyelvükön használhassák, és ezt hivatalosan el fogják ismerni. Azon területeken, ahol jelentős számban élnek az illető kisebbségekhez tartozó személyek, mindkét fél lehetővé teszi, hogy a kisebbségek nyelvén is kifüggesztésre kerüljenek a hagyományos helyi elnevezések, utcanevek és más, a nyilvánosságnak szánt földrajzi feliratok.

(4) A Szerződő Felek tiszteletben tartják a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogát arra, hogy anyanyelvükön hozzájussanak az információkhoz és az elektronikus és nyomtatott információhordozókhoz, valamint szabadon cseréljenek és terjesszenek információkat. A Szerződő Felek jogrendszerük keretei között lehetővé teszik számukra, hogy saját médiumokat hozzanak létre és működtessenek.

(5) A Szerződő Felek biztosítani fogják a kisebbségekhez tartozó személyek számára a jogot, hogy egyénileg, vagy pártjaik, vagy szervezeteik révén ténylegesen részt vegyenek a politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális életben és a központi és helyi közhatalmi és közigazgatási szervekbe beválasztott képviselőik révén az országos vagy helyi érdekű kérdések megoldásában. Mindkét Szerződő Fél az ezen személyek nemzeti önazonossága védelmével és érvényesítésével kapcsolatos kérdésekre vonatkozó döntéshozatalban, kikéri e személyek szervezeteinek, politikai pártjainak vagy szövetségeinek véleményét a törvényben előírt demokratikus döntéshozatali eljárásnak megfelelően.

(6) A Szerződő Felek tiszteletben tartják a nemzeti kisebbségek kulturális és történelmi örökségét, és támogatják erőfeszítéseiket a kisebbségi kultúrát és történelmet őrző műemlékek, emlékhelyek megőrzésére, valamint megfelelő intézkedéseket tesznek, hogy a vegyes lakosságú vidékeken az állampolgárok megismerkedhessenek a magyar, illetve a román kulturális értékekkel.

(7) A Szerződő Felek tiszteletben tartják, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van szabad kapcsolatot tartani egymással és a határokon túl más államok

polgáraival, továbbá részt venni nemzeti és nemzetközi nem-kormányzati szervezetek tevékenységében.

(8) A Szerződő Felek egyetértenek abban, hogy az ezen cikkben említett jogok alkalmazása során bármely, a nemzeti kisebbségekhez tartozó személynek, csakúgy, mint az illető állam bármely más állampolgárának, tiszteletben kell tartania a nemzeti törvényeket és mások jogait. Ezen személyek ugyanazokkal az állampolgári jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek, mint azon ország többi állampolgára, amelyben élnek.

(9) A Szerződő Felek, az általános integrációs politikájuk megvalósítását célzó intézkedéseket nem érintve, tartózkodni fognak a kisebbséghez tartozó személyek akaratuk elleni asszimilációját célzó politikától vagy gyakorlattól, és védelmezni fogják ezen személyeket bármilyen cselekedettel szemben, ami az ilyen asszimilációra irányul. Tartózkodnak továbbá az olyan intézkedésektől, amelyek a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek által lakott régiók lakosságának arányait megváltoztatva arra irányulnak, hogy korlátozzák e személyeknek az ezen cikk 1. bekezdésében felsorolt nemzetközi standardokból és normákból következő jogait és szabadságjogait.

(10) A Szerződő Felek elősegítik egymás számára, hogy figyelemmel kísérjék az ebben a cikkben foglaltak megvalósulását. E célból a jelen Szerződés 5. cikkében említett rendszeres konzultációk keretében megvizsgálják a nemzeti kisebbségekkel kapcsolatos kétoldalú együttműködésük kérdéseit is, amelyek e Szerződés alkalmazásából adódnak, és létrehoznak egy kormányközi szakértői bizottságot. Együttműködnek az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet és az Európa Tanács azon mechanizmusainak megfelelő működtetésében, amelyek a nemzeti kisebbségek védelmével kapcsolatos, ezen szervezetek dokumentumaiban található, általuk vállalt kötelezettségek teljesítését ellenőrzik.

(11) A Szerződő Felek együttműködnek a nemzeti kisebbségek védelme nemzetközi jogi kereteinek továbbfejlesztésében. Egyetértenek abban, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogainak továbbfejlesztésével kapcsolatos azon nemzetközi dokumentumok rendelkezéseit, amelyekre nézve a jövőben kötelezettséget vállalnak, e Szerződés részeként fogják alkalmazni.

(12) Az ebben a cikkben foglalt kötelezettségvállalások egyike sem értelmezhető oly módon, hogy feljogosítana az Egyesült Nemzetek Alapokmányának céljaival és elveivel, egyéb nemzetközi jogi kötelezettségekkel, vagy a Helsinkai Záróokmány és az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet Párizsi Chartájának rendelkezéseivel ellentétes bármilyen tevékenység folytatására vagy cselekedet végrehajtására, az államok területi integritása elvét is beleértve.

16. cikk

A Szerződő Felek fejlesztik az együttműködést a tömegtájékoztatás területén. Megkönnyítik az országaik társadalmi, politikai, gazdasági, kulturális és tudományos életére vonatkozó információk szabad áramlását, és támogatnak minden olyan erőfeszítést, amely egymás kölcsönös, tárgyilagos megismerésére és megértésére, az előítéletek meghaladására irányul.

17. cikk

(1) A Szerződő Felek fejlesztik és támogatják az együttműködést az egészségvédelem és az orvostudományi kutatások területén.

(2) A Szerződő Felek szorgalmazzák továbbá az együttműködést a társadalombiztosítás és a szociális védelem területén az egyik Szerződő Félnek a másik Szerződő Fél területén tartózkodó állampolgárai érdekében, és megvizsgálják e célból megállapodások kötésének lehetőségét.

18. cikk

A Szerződő Felek támogatják a közvetlen kapcsolatok bővítését a politikai szervezetek, szakszervezetek, egyházak és vallási közösségek, alapítványok, a női, ifjúsági, sport- és más jellegű szervezetek között.

19. cikk

(1) A Szerződő Felek támogatják és elősegítik az állampolgáraik közötti közvetlen kapcsolatokat.

(2) A Szerződő Felek bővítik konzuli kapcsolataikat és egyszerűsítik a határátkelést és a vámvizsgálatot, beleértve új határátkelőhelyek megnyitását és meglévők bővítését a lehetőségek függvényében, annak érdekében, hogy megkönnyítsék a személyi és az áruforgalmat. E célból megfelelő megállapodásokat kötnek.

20. cikk

(1) A Szerződő Felek az érvényben lévő szerződésekkel összhangban kölcsönös jogsegélyben részesítik egymást a polgári jogi, családi jogi és büntetőjogi ügyekben, és külön megállapodás alapján fejlesztik a rendőri szerveik közötti együttműködést.

(2) A Szerződő Felek együttműködnek a szervezett bűnözés megelőzésében és leküzdésében, különös tekintettel a terrorizmusra, a kábítószeres illegális forgalmára, a légi kalózkodásra, a csempészetre, valamint a kulturális, történelmi, muzeális javak, értékek illegális forgalmára. Kifejezik továbbá készségüket arra, hogy ezeken a területeken nemzetközi keretekben is együttműködjenek.

21. cikk

(1) A Szerződő Felek közvetlen konzultációk és tárgyalások útján oldják meg az ennek a Szerződésnek az értelmezéséből vagy alkalmazásából következő minden vitájukat. Azt követően, hogy mindkét Szerződő Fél részesévé válik egy, a viták békés rendezésére vonatkozó nemzetközi többoldalú szerződésnek, az ebben a cikkben említett azon viták, amelyek ésszerű időn belül közvetlen konzultációk és tárgyalások útján nem oldhatók meg, a fent említett nemzetközi többoldalú szerződésben rögzített eljárásoknak megfelelően kerülnek rendezésre, azzal a feltétellel, hogy az ezen többoldalú szerződésben vállalt kötelezettségek az ilyen jellegű vitákra is vonatkozzanak.

(2) A Szerződő Felek arra törekszenek, hogy amikor csak szükséges, kétoldalú szerződéseikbe olyan előírásokat iktassanak be, amelyek alapján az ezen szerződések értelmezésével vagy

alkalmazásával kapcsolatos vitákat a rendelkezésre álló vitarendezési mechanizmusoknak vetik alá.

22. cikk

Ez a Szerződés nem irányul harmadik államok ellen, és nem érinti a Szerződő Felek valamelyikének más államokkal kötött két- és sokoldalú szerződéseiből eredő jogait és kötelezettségeit.

23. cikk

Ezt a Szerződést tíz évre kötik. Érvényessége ezt követően automatikusan meghosszabbodik újabb ötéves időszakokra, amennyiben a Szerződő Felek egyike sem értesíti írásban a másik Szerződő Felet legalább egy évvel a Szerződés mindenkori érvényességének lejártja előtt felmondási szándékáról.

24. cikk

Ezt a Szerződést mindkét Szerződő Fél alkotmányos előírásaival összhangban meg kell erősíteni, és az a megerősítő okiratok kicserélésének napján lép hatályba. A Szerződő Felek megállapítják, hogy a Bukarestben, 1972. február 24-én aláírt "Barátsági, Együttműködési és Kölcsönös Segítségnyújtási Szerződés a Magyar Népköztársaság és a Román Szocialista Köztársaság között" hatályát veszítette.

25. cikk

Ez a Szerződés az Egyesült Nemzetek Szervezete Titkárságán az Alapokmány 102. cikkének megfelelően nyilvántartásba vétetik.

Készült Temesvárott, az 1996. év szeptember havának 16. napján, két eredeti példányban, mindegyik magyar és román nyelven, mindkét szöveg egyaránt hiteles.